

Letno poročilo Kulturno umetniškega društva Transformator za leto 2022

1. Splošni del

Društvo je bilo ustanovljeno januarja 2012 iz potrebe po širjenju in nadgrajevanju gledališko-aktivističnega poslanstva z uporabo družbeno angažiranega gledališča, izvajanjem delavnic, izobraževanj, organiziranjem mednarodnih izmenjav in širjenjem družbeno ozaveščenih posameznikov in posameznic. Izvajalci projektnih aktivnosti smo trenerji v tehnikah gledališča zatiranih in drugih praks družbeno angažiranega ter skupnostnega gledališča z večletnimi izkušnjami. Doma in v tujini se udeležujemo izobraževanj, delavnic in treningov za uporabo tehnik gledališča zatiranih, gledališke igre, glasu in giba, pridobivali smo splošna znanja s področij zatiranja in težav ranljivih družbenih skupin.

V 2022 smo v KUD Transformator obeležili deseto leto izvajanja mladinskega dela z uporabo metodologije gledališča zatiranih. Mlade vsako leto dosegamo preko rednih programov, kot je Ne-festival gledališča zatiranih in Transformatorjeva akademija gledališča zatiranih, do začetka epidemije smo z rednimi mesečnimi predstavami nagovarjali mlade obiskovalke_ce na Metelkovi ter imamo dolgoletne izkušnje izvajanja delavnic po osnovnih in srednjih šolah. Mlade aktivno vključujemo tudi v mednarodne projekte, zgolj v tekočem letu smo kot kootinatorji ali partnerji izvajali ali še izvajamo projekte mladinskih aktivnosti, kot so Fake news and Climate Action, Theatre for Living, YOUTAR, CAT in My Creativity - My Power. Izkušnje vseh teh let nam kažejo, da se v naše projekte in programe vključujejo mladi z različnimi ozadji, predvsem pa gre za mlade iz ranljivih ciljnih skupin, kot so brezposelni, zaposleni v prekarnih oblikah zaposlitev, z izkušnjami spolnega nadlegovanja in drugih oblik nasilja, diskriminirani na podlagi spola, spolne usmerjenosti, materialno ogroženi. KUD Transformator je v 2020 pridobilo status v javnem interesu.

V društvu je v letu 2022 prišlo do zamenjave so-zastopnice, Uršo Adamič je zamenjala Tjaša Kosar, Barbara Polajnar kot so-zastopnica deluje še naprej. Izglasovala se je tudi nova postavitev v upravnem odboru, njene_i članice_i so: Barbara Polajnar in Tjaša Kosar, Kristina Debenjak, Žiga Auer, Jaka A. Vojevec in Urša Rahne. Z majem 2022 se je Iztekla druga zaposlitev (Žiga Auer), zato se je zaradi obilice EU projektov gled na interes članic_ov formirala 6-članska koordinacijska skupina: Barbara Polajnar, Tjaša Kosar, Metka Bahlen Ōkoli, Neška Štruc, Urša Rahne in Maca svete. Tjaša Kosar je bila zaposlena za polovični delovni čas v novembru in decembru 2022 do januarja 2023. Koordinacijska skupina je prevzela večino nalog upravnega odbora (ki jih že prej ni izpolnjeval), mu pa še vedno poroča in se z njim usklajuje.

Razvoj dejavnosti:

1. Od l. 2015 smo v Ljubljani vsako leto izvajali strokovno usposabljanje Transformatorjevo Akademijo Gledališča Zatiranih namenjeno mladim, ki želijo postati mentorji po metodi gledališča zatiranih (sofinancira MOL - Urad za mladino). Nadaljujemo tudi v 2023 v nekoliko drugačni obliki, obliki akcij.
2. Od l. 2014 do 2020 smo kontinuirano izvajali redni program 'Zatiranja v Gromki', s katerim smo mesečno gled-igralcem in gled-igralkam v ogled in diskusijo ponujali predstave z družbeno angažiranimi tematikami (sofinancirala MOL - Urad za mladino).
3. Od l. 2013 organiziramo mednarodni Ne-festival gledališča zatiranih, na katerem potekajo raznolike gledališke delavnice, družbeno angažirane predstave, pogovori in okrogle mize ter drug spremljevalni program.

4. V l. 2017 in 2018 smo izvajali projekt Stereotipi, predsodki in medvrstniško nasilje ter Poglej in spremeni, kjer smo s forumskimi predstavami na temo medvrstniškega nasilja gostovali po srednjih šolah v Ljubljani (sofinancira MOL – Urada za mladino).
5. Vsaka tri leta (2018, 2021) organiziramo mednarodno konferenco gledališča zatiranih v Sloveniji.
6. Razvijamo nove oblike gledališča zatiranih in družbeno angažiranega gledališča s projekti kot so ImproForum, Gledališče na klic, Resilient Revolt, Magdalene Krivopete, Youstar, C.A.T.
8. Izdali smo slovenski prevod knjige InExActArt avtorice Birgit Fritz, priročnik za delo z metodo gledališča zatiranih in otroško slikanico Vrvica, ki je rešila svet.
9. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je 2 naša programa uvrstilo v Katalog programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju KATIS.
10. Društvo je l. 2022 izvajalo projekt Mavrica želja - Barvamo življenja v časih malodušja.

Kratek opis gospodarskih, monetarnih, fiskalnih in drugih vplivov na njeno delovanje:

Društvo ima sedež na Glinškovi ploščadi 10, kar je tudi uraden naslov za prejemanje pošte. V lastni nima nobene nepremičnine, niti je ne najema.
Za vse aktivnosti najemamo prostore ali jih dobimo v brezplačno uporabo.

2. Posebni del - opisna poročila o izvedbi programov, dejavnosti, projektov

WEBBING Theater // GLEDALIŠČE SPLETK

<https://kudtransformator.com/portfolio-item/webbing-theatre/>

Gledališče spletk/ Webbing Theatre

Št. projekta: 2020-1-SI02-KA227-YOU-015867

Partnerske organizacije: KUD Transformator, KURINGA, POKAZ

Trajanje: 1. 3. 2021-31. 10. 2022

So-financiranje: Erasmus+ MOVIT

Cilj projekta je bil v času epidemije prenesti in adaptirati metodo gledališča zatiranih in gledališko pedagogiko za delo na spletu. V projekt so bili vključeni mladinski delavci_ke iz treh držav, Slovenije, Hrvaške in Nemčije. Tekom projekta so potekale raznolike aktivnosti: mednarodna partnerska srečanja, nacionalne in mednarodne online delavnice, online festival Gledališče spletk, prikaz online forumskih predstav, pisanje in izdaja priročnika Gledališče spletk: delajmo gledališče na spletu v štirih jezikih (slovenščini, angleščini, nemščini in hrvaščini), snemanje videov in multiplikacijski dogodek, kjer so se predstavili rezultati projekta.

10. NE-FESTIVAL GLEDALIŠČA ZATIRANIH: Kamen na kamen

<https://kudtransformator.com/ne-festival-2022/>

So-financiranje: pokroviteljska sredstva Gornji Grad, JSKD Slovenija, donacije udeležениh

Ob 10. obletnici mednarodnega Ne-festivala gledališča zatiranih smo kot temo obravnavali skupnost - kaj le ta po epidemiji predstavlja in kako jo tvoriti. Ne-festival je potekal od 27. do 31. 7. 2022 v Gornjem Gradu. Vključeval je raznolike delavnice slovenskih in mednarodnih mentorice (Anja Bezlova, Tjaša Črnigoj, Birgit Fritz) ter predstave (Pandorina skrinjica, Bakice, Ramonina zgodba, Nekateri so za fejk, Kratek zaris k skupnosti).

PRODUKCIJE

<https://kudtransformator.com/predstave/>

So-financiranje: MOL mladina - GZDS, MOL kultura - postprodukcija Pandorina skrinjica, MOVIT (Erasmus+) - Da, verjamem ti, prodaja

V letu 2022 smo imeli postprodukcije predstav Pandorina skrinjica, Bakice, Vrvica, ki je rešila svet, Da, verjamem ti, Ena roza je dovolj, Kaj pa zdaj? In premiero predstave Krik: prvi glas v koprodukciji z AGRFT. Vsega skupaj beležimo 33 ponovitev in eno premiero v letu 2022.

KATIS: GLEDALIŠČE NA SPLETIŠČE

<https://kudtransformator.com/portfolio-item/katis-delavnica-gledalisce-na-spletisce/>

Financiranje: kotizacije

V letu 2022 nam je Ministrstvo za izobraževanje potrdilo program za pedagoge in učitelje Gledališče na spletišče. Seminar je obsegal 18 pedagoških ur, izvajali sta ga Barbara Polajna in Jana Burger. Udeležilo se ga je 6 učiteljev in pedagoških delavcev. Na seminarju smo skozi praktične vaje in naloge obravnavali gledališče zatiranih in gledališko pedagogiko za delo v razredu.

YOUSTAR (MAGDALENE KRIVOPETE)

<https://kudtransformator.com/portfolio-item/youstar/>

YOUTH workers USING Theatre Augmenting cReativity

Št. projekta 2020-1-IT03-KA227-YOU-020563

Partnerske organizacije: TEATRO ALLA GUILLA, MIR AKADEMIEN, MOSAIC, ACD LA HOYA, KNOW AND CAN, KULTURANOVA, KUD TRANSFORMATOR

Trajanje: 1. 3. 2021-28. 2. 2023

So-financiranje: Erasmus+

Youstar je dvoletni projekt (2021-2023) v sodelovanju s siciljanskim gledališčem La Guilla theater. Cilj projekta je izmenjava gledaliških praks z mladinskimi delavci in integracija teh praks, ter spoznavanje metode Antigona (in drugih inovativnih gledaliških metod) pri delu z mladimi, za spodbujanje inkluzije mladih iz depriviliranih skupin in njihovo opolnomočenje z gledališkimi tehnikami. V okviru projekta bo izdan tudi e-priročnik z študijami primerov iz držav partneric pri projektu in napotki za uporabo omenjenih praks pri mladinskem delu.

Estéticas feministas para poéticas políticas (MAGDALENE KRIVOPETE)

<https://kudtransformator.com/portfolio-item/esteticas-feministas-para-poeticas-politicas/>

Št. Projekta: KA227-C5C68B90-ES

Trajanje: 28. 2. 2021-30. 12. 2022

Partnerji: Asociación La Tregua. Arte y transformación social, Centar za kazaliste potlacenih POKAZ, Pas à Passo - Théâtre de l'Opprimé, Theaterwerkstatt Kuringa e.V., GTO LX- Grupo de Teatro do Oprimido de Lisboa, KUD Transformator

So-financiranje: Erasmus+

Projekt "Estéticas Feministas para Poéticas Políticas" je potekal med avgustom 2021 in oktobrom 2022 in je vključeval delo z lokalnimi skupinami, ki so vključevale tudi mlade udeleženke in udeležence. Imeli smo tri mednarodna srečanja (Berlin, Barcelona, Ljubljana), cilj

pa je bil tudi produkcija forumske predstave. Preko projekta smo želele okrepiti vezi med skupinami Ma(g)dalen na evropski ravni, predvsem pa v državah članicah tega projekta, torej Španiji, Nemčiji, Portugalski, Franciji in Sloveniji. Cilj je bil tudi razvoj kompetenc omenjene metode, predvsem vloge kuringe ("jokerke"). V projekt so bile vključene tako izkušene kuringe kot tudi mlade, ki se z metodo spoznavajo. Namen projekta je bil opolnomočiti mlade z znanjem metodologije GZ v aktivnem boju proti vsakršnemu nasilju in patriarhalnim mehanizmom družbe.

Da, verjamem ti (MAGDALENE KRIVOPETE)

Št. Projekta: KA227-C5C68B90-ES

Trajanje: 28. 2. 2021-30. 12. 2022

Partnerji: Asocoación La Tregua. Arte y transformación social (Španija), Centar za kazaliste potlacenih POKAZ (Hrvaška), Pas à Passo - Théâtre de l'Opprimé (Francija), Theaterwerkstatt Kuringa e.V. (Nemčija), GTO LX- Grupo de Teatro do Oprimido de Lisboa (Portugalska), KUD Transformator

So-financiranje: Erasmus+

Predstava zakonodajnega forumskega gledališča z naslovom "Da, verjamem ti". S predstavo smo hotele spodbuditi dialog o nasilju in neenakosti na podlagi spola. V predstavi prikažejo primere zelo razširjenega seksizma in mizoginije v patriarhalnem sistemu, kar je posledica socializacije žensk in moških v spolne vloge, spolnih stereotipov in neprimernega okolja v času odraščanja (prisotnost nasilja v družini in šoli, pa tudi vrstniškega nasilja). Cilji projekta so spodbuditi javno razpravo o spolnih stereotipih, v katero je treba vključiti mlade (v starosti od 15 do 29 let), se soočiti s problemi, s katerimi se vsakodnevno srečujejo, in jim podeliti glas pri oblikovanju nove zakonodaje na tem področju. Pri projektu smo uporabili inovativno metodo zakonodajnega gledališča, ki nudi varen prostor za preizpraševanje reprezentacij resničnosti, s čimer smo hotele odpreti razpravo o ustaljenih konvencijah in spolnih vlogah, njihovem izvoru in tem, kaj nam sporočajo.

V letu 2022 je imela predstava sedem ponovitev.

Climate justice. Action. Theatre.

<https://kudtransformator.com/portfolio-item/climate-justice-action-theatre/>

Št. projekta: 2020-1-AT01-KA204-077962

Trajanje: 1. 9. 2020 - 31. 8. 2022

Partnerji: KUD Transformator, Gemeinwohlwohnen e.V. in TdU Wien

So-financiranje: Erasmus+

Climate justice.Action.Theatre. je projekt gledaliških aktivistov gledališča zatiranih na področju podnebne pravičnosti in izobraževanja odraslih. Glavni cilj projekta je ustvariti mednarodno, razgibano in rastočo skupnost aktivistov in gledališčnikov. Gledališka metodologija je bila širom sveta uporabljena za vzpodbujanje družbenih gibanj.

Climate justice.Action.Theatre je inovativen projekt, ki naslavlja vrzel na področju izobraževanja odraslih. Kljub temu, da podnebne spremembe niso nova tematika, se nujnost soočiti z njo iz dneva v dan le povečuje. Izobraževanje, posebej na področju izobraževanja odraslih, še ni dohitelo problematike. Ne ponuja učinkovitih načinov posredovanja sočasno točnih informacij ter izpostavljanja resnosti trenutnega stanja. Politično izobraževanje, del katerega je izobraževanje o podnebnih spremembah, je danes le majhen del izobrazbe odraslih. Vlogo informiranja javnosti o problematiki podnebnih sprememb in podnebne pravičnosti so do sedaj prevzela

družbena gibanja kot so Petki za prihodnost. Zdaj je čas, da najdemo učinkovite načine kako to področje nagovorimo v izobraževanju odraslih.

Projekt je del mednarodnega gibanja Resilient Revolt. Več: <https://resilientrevolt.org/>

TAGZ - FAKE NEWS/FACA

<https://kudtransformator.com/tagz-2022/>

<https://kudtransformator.com/portfolio-item/fake-news-and-climate-action-lazne-novice-in-podnebni-ukrepi/>

Trajanje: 2022

Št. Projekta: KA152-YOU-25D69125

Partnerji: Centar za kazalište potlačenih POKAZ (Hrvaška), Sociopatch (North Macedonia), Go Free – Asociatia pentru Sprijnirea Societatii Civile (Romunija), KUD Transformator

Financiranje: MOL mladina, Erasmus+ MOVIT

V letu 2022 smo TAGZ izvedli v sofinanciranju in so-izvedbi s Erasmus treningom FACA.

Transformatorjeva akademija Gledališča zatiranih, v kateri že od l. 2015 izobražujemo o uporabi metodologiji gledališča zatiranih, je 70-urno intenzivno izobraževanje o uporabi gledališča kot orodja za doseganje družbenih sprememb z uporabo metodologije in gledaliških tehnik gledališča zatiranih. Leto 2022 nam je postreglo z mnogimi vprašanji na področju svobode medijev in TAGZ je to nadvse aktualno tematiko naslavljal z izobraževanjem o časopisnem gledališču, estetiki gledališča zatiranih in osnovami jokeringa. Izobraževanje je namenjeno mladim, mladinskim delavkam_cem, aktivistkam_om, (socialnim) pedagoginjam_om, andragoginjam_om, socialnim delavkam_cem in drugim, zainteresiranim za izpopolnjevanje v metodologijah aktivističnega in gledališkega dela.

FACA je na TAGZ pripeljala tematiko podnebnega boja. "Ob vse večjem javnem zavedanju o podnebnih spremembah in vplivih na naš vsakdan, ki ga imajo, se je povečal pretok informacij na tem področju. Te informacije se širijo po tradicionalnih medijih in preko interneta, posebej velik vpliv pa imajo družabna omrežja. Kljub temu, da so nepravilne ali zavajajoče informacije in "medijski spin" že dolgo del vsakdana v medijskem prostoru, je ta aspekt poročanja postal osrednji fokus v današnjem času, pogosto naslovljen pod izrazom "fake news", oziroma lažne novice."

MAVRICA ŽELJA

<https://kudtransformator.com/portfolio-item/mavrica-zelja-3/>

Barvamo življenja v časih malodušja

Trajanje: 1. 3. 2022-31. 12. 2022

So-financiranje: MOL mladina

Izvajalke: Kristina Debenjak, Metka Bahlen Okoli, Barbara Polajnar, Tjaša Kosar

Sprva smo si v projektu zamislile 6 celodnevni rednih mesečnih srečanj, 3 v pomladnem času in 3 v jesenskem, s končno produkcijo decembra 2022. Že na uvodno srečanje je prišlo manjše število oseb od prijavljenih, potem pa se je težava z udeležbo stopnjevala z vsakim nadaljnjim srečanjem, ob vsakem srečanju je bila tudi nekoliko drugačna postava udeleženi. Že med sprejemanjem prijav je veliko oseb označilo, da se bodo lahko udeležili občasni, ne pa redni srečanj. Od nekaj ljudi smo dobili tudi odziv, da bi se prijavi, če ne bi šlo za redna srečanja, tako pa se ne morejo zavezati urniku. Zato smo se odločile, da preostala redna srečanja spremenimo v eno poglobljeno jesensko delavnico (med 25.-27.11.2022), strateška odločitev je bila tudi, da to storimo novembra, ko se večina, tudi naših preostalih aktivnosti za mlade, zaključijo. Odločile smo se tudi, da delavnico odpremo za mlade iz tujine, ki študirajo v Ljubljani in odprli

možnost delavnice v slovenskem in angleškem jeziku. Uspešne so bile vse delavnice, a nam je večjo, redno skupino uspelo zbrati v jesenskem delu, s končno produkcijo 4.12.2022.

MY CREATIVITY - MY POWER

<https://kudtransformator.com/portfolio-item/my-creativity/>

Trajanje projekta: 1. 7. 2021-31. 6. 2023

Sofinanciranje: Erasmus+ Program št. 2020-1-AT02-KA227-YOU-002954

Partnerji: Sudwind, Avstrija (nosilec projekta), CESIE, Italija, Fundacija na Rzecz Kultury "Walizka", Poljska, Kulturno-umetniško društvo Transformator, Slovenija, Teatro Atlante Cooperativa Sociale Art, Italija

S projektom smo želeli prispevati k trajnostnemu razvoju in socialni vključenosti, saj smo mladim z aktivnostmi omogočili, da postanejo aktivni, sodelujejo s svojimi vrstniki na nacionalni ravni in v EU ter skupaj na kreativen način izrazijo svoje zahteve po trajnosti in temeljnih pravicah. Sodelovali smo kot koordinatorji in trenerji (Jaka A. Vojevec). S Transformatorjeve strani so se 3 mobilnostih udeležile 3-4 mlade osebe med 17. in 21. let iz osrednjeslovenske in štajerske regije. Prvo mobilnost smo izvedli na Dunaju med 3. in 8. 4. 2022. Druga mobilnost je potekala v Palermu med 28.9. in 3.10.2022. Z inovativnimi pristopi k sodelovanju in medkulturnemu dialogu z uporabo metod pedagogike in gledališča zatiranih, globalnega učenja, glasbe, plesa, vizualne umetnosti, so mladi pod mentorstvom umetnikov iz vseh partnerskih držav ustvarili predstavo Can you hear us? Listen to us!, ki so jo izpilile_i na mobilnosti v Bruslju med 14. in 18. 11. 2022. 15. 11. so predstavo urpizorile_i pred bruseljskim parlamentom, 16. novembra pa na avstrijskem predstavništvu v Bruslju, kamor smo skupaj s Humanitasom povabili tudi slovenske evropske poslanke in poslance. Ob končni evalvaciji so bili udeležene_i vesele_i, da so se udeležile_i dolgega procesa in se strinjale_i, da jim je izkušnja ogromno dala. Skupno se je mobilnosti udeležilo 55 mladih iz vseh partnerskih držav.

ZALOŽNIŠTVO

<https://kudtransformator.com/zaloznistvo>

Trajanje projekta: 2022

Sofinanciranje: CAT, JSKD Ljubljana, MOL mladina - Gledališče za družbene spremembe

V letu 2022 je založniška dejavnost KUD Transformatorja obsegala izdajo treh publikacij, promocijo ter distribucijo knjig na sejnih, prodajo knjig na predstavah in drugih dogodkih ter sodelovanje s Slovenskim gledališkim inštitutom, ki povezuje založniško dejavnost gledaliških kolektivov ter Masko.

V sklopu projekta Webbing theater je v digitalni obliki izšel priročnik za izvajanje spletnega gledališča Priročnik gledališča spletk, ki je bil preveden v štiri jezike: slovenščino, angleščino, hrvaščino in nemščino.

Kot postprodukt druge konference gledališča zatiranih je prav tako v digitalni obliki izšel zbornik *Gledališče zatiranih za krepitev moči skupnosti* s prispevki, nastalimi na podlagi konferenčnih predstavitev. Obe digitalni publikaciji sta prosto dostopni na Transformatorjevi spletni strani ter na Cobissu.

Sežetec rezultatov projekta CAT je predstavljen v *Priročniku dobrih praks: Climate justice. Action. Theatre. [Podnebna pravičnost. Akcija. Gledališče.]* in je na željo dostopen v tiskani verziji v več jezikih.

V letu 2022 je potekala tudi prodaja publikacij, ki so izšle v preteklih letih (*Vrvica, ki je rešila svet* in *InExActArt*), preko spletne strani, distribucije knjižnicam, na sejnih v Ljubljani in Mariboru ter tekom dejavnosti, ki jih organizira društvo.

Praznovanje desetletja obstoja

V letu 2022 je KUD Transformator zabeležil 10 let formalnega obstoja. V ta namen je Urša Rahne (in Tjaša Kosar) oblikovala animacijo:

<https://www.facebook.com/100064652741220/videos/743819423359189>

Dogodek ob 10 obletnici: Gledališče na robu pre/o/pada (8. 12. 2022)

Organizirale in izvedle: Metka Bahlen Okoli, Barbara Polajnar, Maca Svete

Na dogodku smo skupaj z drugimi organizacijami in praktičarkami_ji neinstitucionalnega gledališča, z uporabo metodologije gledališča zatiranih reflektirale_i položaj marginaliziranih gledaliških praks.

Datum in kraj nastanka letnega poročila: Ljubljana, 6.3.2023

Datum sprejetja letnega poročila koordinacijske skupine KUD Transformator: 9.3.2023

Podpisi oseb, ki so odgovorne za pripravo letnega poročila: 9.3.2023

So-zastopnici iz koordinacijske skupine, Tjaša Kosar in Barbara Polajnar